

Dosarul nr. 2ra-546/23
2-19147029-01-2ra-06042023

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni (jud. V. Botnaraș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, V. Mihaila, R. Pulbere)

Î N C H E I E R E

21 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Casian Gheorghe,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Casian Gheorghe împotriva Șotropa Emiliei cu privire la partajul averii și

cererea reconvențională înaintată de către Șotropa Emilia împotriva lui Casian Gheorghe cu privire la evacuarea din bunul imobil și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casian Gheorghe și a fost menținută hotărârea din 31 decembrie 2021 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni și deciziei suplimentare din 01 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 12 septembrie 2019, Casian Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată împotriva Emiliei Șotropa cu privire la partajul averii.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, a locuit împreună cu Șotropa Emilia în concubinaj mai mult de 10 ani și, deși oficial nu au înregistrat căsătoria, au avut gospodărie comună. Astfel, a înstrăinat un bunul imobil pe care-l deținea din altă căsătorie și împreună cu Șotropa Emilia, care la rândul ei a vândut o odaie pe care o avea în cămin, au decis să cumpere o casă pentru a locui împreună. Deoarece banii acumulați din vânzarea acelor imobile nu erau suficienți pentru a procura casa din sat. XXXXX, Șotropa Emilia a luat un credit ipotecar, fiind angajată în câmpul muncii.

A mai menționat că, după procurarea imobilului din sat. XXXXX, r-nul XXXXX,

cu propriile forțe au efectuat reparații, au ridicat sobă, baie, verandă, anexe prin jurul casei e.t.c., creând condiții pentru a locui. La fel, a evidențiat că, a participat și el la restituirea creditului luat de Șotropa Emilia, fapt ce se confirmă prin bonurile de plată și alte acte.

Reclamantul a comunicat că, în iunie 2019 între el și Șotropa Emilia s-a iscat un conflict familiar și din acel moment, fără a fi silită de cineva, ultima a abandonat locul de trai, plecând cu traiul la o colegă de serviciu, declarând că va înstrăina averea și el va rămâne pe drumuri.

Prin urmare, reclamantul Casian Gheorghe a solicitat partajarea imobilului situat în sat. XXXXX, r-nul XXXXX prin atribuirea a câte ½ cotă parte pentru fiecare.

La data de 20 mai 2020 Șotropa Emilia a înaintat împotriva lui Casian Gheorghe acțiune reconvențională cu privire la evacuarea din bunul imobil și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reconvenționale a indicat că, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare cu nr. 31891 din 31 iulie 2012, autentificat de notarul Gladîș Oleg, a devenit proprietara exclusivă a lotului pomicol cu suprafața de 0,062 ha și construcția - căsuța de vacanță, cu suprafața la sol de 43,2 m.p. cu nr. cadastrale XXXXX și nr. XXXXX, amplasate în r-nul XXXXX, sat. XXXXX, întovărășirea pomicolă „Lesnaia Poleana”, înregistrându-și dreptul de proprietate în registrul bunurilor imobile în aceeași zi.

A menționat reclamanta că, deoarece a înstrăinat precedentă sa locuință din str. XXXXX, mun. XXXXX, s-a mutat cu traiul în căsuța de vacanță din sat. XXXXX, r-nul XXXXX împreună cu concubinul său, Casian Gheorghe, iar din motiv că pîrîtul este violent, a plecat din casa ei, deoarece îi era frică de ultimul.

În luna septembrie 2019 s-a adresat la Inspectoratul de Poliție Ialoveni cu cerere privind ocuparea abuzivă a imobilului din r-nul XXXXX, sat. XXXXX de către Casian Gheorghe și potrivit răspunsului expediat în adresa ei, acțiunile lui Casian Gheorghe nu cad sub incidența codului penal sau contravențional, dar reprezintă un litigiu civil.

În asemenea circumstanțe, a punctat că a expediat în adresa lui Casian Gheorghe notificare, prin care i-a solicitat în termen de 7 zile să părăsească căsuța de vacanță situată în sat. XXXXX, însă acesta continuă să locuiască abuziv în casa care nu îi aparține cu drept de proprietate, aceasta fiind nevoită să locuiască pe la rude, prieteni și colegi de serviciu mai mult de 9 luni.

Prin urmare, Șotropa Emilia a solicitat evacuarea lui Casian Gheorghe din construcția cu nr. cadastral XXXXX, amplasată pe lotul pomicol cu nr. cadastral XXXXX din Întovărășirea Pomicolă „Lesnaia Poleana”, situată în sat. XXXXX, r-nul XXXXX și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 31 decembrie 2021 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni a fost respinsă acțiunea depusă de Casian Gheorghe și s-a admis acțiunea reconvențională depusă de Șotropa Emilia. S-a obligat Casian Gheorghe să nu creeze obstacole în exercitarea dreptului de proprietate de către Șotropa Emilia asupra bunului imobil, căsuței de vacanță, cu numărul cadastral XXXXX, amplasată pe lotul pomicol

cu numărul cadastral XXXXX, din Întovărășirea Pomicolă „Lesnaia Poleana”, situată în sat. XXXXX, r-nul XXXXX, cu evacuarea lui Casian Gheorghe din imobilul menționat, s-a încasat de la Casian Gheorghe în beneficiul Șotropa Emiliei taxa de stat achitată la depunerea cererii reconvenționale în sumă de 100 de lei și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă totală de 9 500 de lei. Totodată, s-a anulat sechestrul aplicat prin încheierea Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni din 27 septembrie 2019, pe bunurile imobile cu numerele cadastrale XXXXX și XXXXX, situate în sat. XXXXX, r-nul XXXXX.

La data de 24 ianuarie 2022 Casian Gheorghe, a declarat apel nemotivat, iar la data de 10 iunie 2022 a declarat apel motivat împotriva hotărârii din 31 decembrie 2021 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie trimisă spre rejudecare sau, după caz, acțiunea să fie admisă.

Prin decizia din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Casian Gheorghe și a fost menținută hotărârea din 31 decembrie 2021 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni.

Prin decizia suplimentară din 01 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a încasat de la Casian Gheorghe în beneficiul Șotropa Emiliei cheltuielile de judecată cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică, suportate în instanța de apel, în mărime de 4 000 de lei, în rest cererea reprezentantului intimat Șotropa Emilia, avocatului Beriozchin Ana s-a respins ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut ca fiind corectă soluția primei instanțe.

Instanța de apel a stabilit că, prin cererea de chemare în judecată Casian Gheorghe pretinde partajarea terenului – lot pomicol și construcției – casuță de vacanță, amplasată pe acest teren, situate în raionul XXXXX, sat. XXXXX, extravilan, Î.P. ”Lesnaia Poleana”, motivând că a fost procurat de Șotropa Emilia în perioada aflării în relații de concubinaj cu respectivul, contribuind ambii financiar la procurarea acestuia.

Având în vedere cele supra enunțate, instanța de apel a subliniat că, pentru a pretinde la dreptul de proprietate asupra bunurilor dobândite în perioada concubinajului, este necesar a fi dovedit nu numai existența de facto a relațiilor de concubinaj, dar și aportul fiecărui concubin la dobândirea bunurilor pretinse, ori, aceste bunuri nu au regimul de bunuri proprietate comună în devălmășie, respectiv nu se prezumă nici egalitatea cotelor-părți ale concubinilor în averea agonisită în perioada concubinajului.

Instanța de apel a mai notat că la caz, chiar dacă, din suportul probatoriu urmează că, Casian Gheorghe și Șotropa Emilia au locuit împreună, dreptul de proprietate asupra bunului imobil a fost înregistrat în exclusivitate după ultima, fapt ce exclude atribuirea acestuia la regimul proprietății comune în devălmășie.

În această ordine de idei, instanța de apel a reținut că recunoașterea dreptului de proprietate asupra unei părți din imobilul în litigiu nici nu a fost obiect a cererii de

chemare în judecată. Mai mult, Colegiul civil punctează că relația de fapt a concubinajului nu poate constitui temei de dobândire a dreptului de proprietate.

La acest capitol, instanța de apel a menționat că, chiar dacă, Casian Gheorghe s-a aflat în relații de concubinaj cu Șotropa Emilia și, după cum dînsul afirmă, a participat la anumite lucrări de construcție la casa litigioasă sau a acordat ultimei o sumă de bani pentru cumpărarea bunului imobil, acesta dispune de dreptul de a solicita plata unei compensații bănești în mărimea dovedită prin probe pertinente și concludente, cît și de dreptul de a cere restituirea sumei acordate, dar nicidecum recunoașterea dreptului de proprietate asupra unei părți din imobilul litigios, pornind de la faptul că în actul de dobîndire a bunului figurează numai Șotropa Emilia.

Cu referire la cererea reconvențională înaintată de către Șotropa Emilia împotriva lui Casian Gheorghe cu privire la evacuarea din bunul imobil și compensarea cheltuielilor de judecată instanța de apel a menționat că, acțiunea în revendicare este întemeiată direct pe dreptul de proprietate, iar dreptul de proprietate asupra terenului – lot pomicol și construcției – căsuță de vacanță, amplasată pe acest teren, situate în raionul Ialoveni, sat. XXXXX, extravilan, Î.P. ”Lesnaia Poleana”, aparține reclamantei Șotropa Emilia.

Totodată, instanța de apel a reținut că dreptul de proprietate poate fi încălcat nu numai ca rezultat al lipirii proprietarului de posesiunea bunului său, ci și prin acțiuni care, deși nu-l lipsesc pe proprietar de posesiunea bunului, totuși îl împiedică pe ultimul să-și exercite în deplinătate prerogativele dreptului de proprietate.

Instanța de apel a mai notat că, din suportul probatoriu urmează că, Casian Gheorghe o împiedică pe Șotropa Emilia să-și exercite în deplinătate prerogativele dreptului de proprietate asupra terenului – lot pomicol și construcției – căsuță de vacanță, amplasată pe acest teren, situate în raionul Ialoveni, sat. XXXXX, extravilan, Î.P. ”Lesnaia Poleana”.

La data de 06 martie 2023, Casian Gheorghe a declarat recurs împotriva deciziei din 25 octombrie 2022 și deciziei suplimentare din 01 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei și deciziei suplimentare a instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel nu a suspus examinării depline a probelor și înscrisurilor anexate la dosar, iar concluziile instanței expuse în decizie sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, ceea ce contravine prevederilor legale.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău pronunțat dispozitivul deciziei la 25 octombrie 2022.

La 09 ianuarie 2023, prin intermediul poștei, copia deciziei din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc (f.d. 162).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Casian Gheorghe, la 06 martie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

La 10 aprilie 2023, copia recursului a fost expediată în adresa intimatei Șotropa Emilia, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 181).

Prin referința depusă la 05 iulie 2023, Șotropa Emilia, reprezentată de avocatul Beriozchin Ana, a solicitat respingerea recursului declarat de Casian Gheorghe.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Casian Gheorghe, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b1) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casian Gheorghe, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter neevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Casian Gheorghe, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Casian Gheorghe, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Casian Gheorghe, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi